

Утвърдил:
(проф. дфн Амелия Личева)
Декан
Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: Факултет по славянски филологии
Специалност:

Бакалавърска програма: БЕЛИ

СЛ	И	Ф	0	5	0	1	2	5
----	---	---	---	---	---	---	---	---

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

3	0	2	0
---	---	---	---

 Антична и западноевропейска литература
(втора част)

Преподавател: доц. д-р Камелия Спасова

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	
	Практически упражнения (хоспетиране)	
Обща аудиторна заетост		30
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	30
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	30
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	
Обща извънаудиторна заетост		60
ОБЩА ЗАЕТОСТ		90
Кредити аудиторна заетост		1
Кредити извънаудиторна заетост		2
ОБЩО ЕКСТ		3

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Workshops {информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати)	
2.	Участие в тематични дискусии в часовете	20%
3.	Демонстрационни занятия	
4.	Посещения на обекти	
5.	Портфолио	
6.	Тестова проверка	
7.	Решаване на казуси	
8.	Текуща самостоятелна работа/тест /контролно	30%
9.	Изпит	50%

Анотация на учебната дисциплина:

Курсът по дисциплината „Антична и западноевропейска литература“ (втора част) цели в концентриран вид да представи културноисторическия контекст от Романтизма до наши дни. Разглеждат се периоди, школи, автори и произведения от XVIII до XXI век в сравнителноисторически план. Изучаваните явления са канонични образци на съответните национални литератури и/или исторически и естетически контексти. Основните методологически въпроси са: образци и аномалии, взаимопроникване на традиции и антитрадиции, принадлежност и отпадане на произведения от общовалидният литературен канон, за и против доминацията в канона, преводът и ефектите на междутекстовостта. За да преодолее техния класически застинал образ, курсът не само въвежда знания, но и проблематизира исторически редове, ценностни съотнасяния, жанрови модели и читателски нагласи във и към европейската литературна традиция. Методологически се разглеждат връзката между сравнителното литературознание и дискурса на световната литература.

Предварителни изисквания:

На занятия се работи с предварително прочетени текстове.

Очаквани резултати:

Студентите придобиват систематизирани исторически и теоретични знания за литературните периоди и явления в западноевропейските литератури от XII до XX век. Усвояват умения за информирано четене, тълкуване и по-задълбочено осмисляне на произведенията от отдалечени във времето културноисторически контексти. Обучението има и евристична насоченост: студентите да могат да установяват връзки и взаимодействия между наученото в курса и бъдещи литературни явления и факти, с които предстои да се запознаят.

Курсът е свързан с подготовката на студентите, които се готвят за учители по български език и литература в средното училище, тъй като част от този материал е застъпен в гимназиалния курс по литература в общообразователните училища.

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

Учебно съдържание

Тема	Лекции:	Брой часове
1.	Въображаема световна литература. Гьоте „Фауст“. Примери, фигури и парадигми	2
2.	Франкенщайн и темата за изкуственото същество в литературата. Романът на романтизма: Мери Шели, „Франкенщайн“, Новалис „Учениците от Саиз“, „Хайнрих фон Офтердинген“; Е. Т. А. Хофман „Житейските възгледи на котарака Мур“, Виктор Юго	2
3.	Романтическа приказка: Братя Грим, Хофман „Малкият Цахес, наречен Цинобър“, „Златната делва“, „Пясъчният човек“, Автомати“, Аделберт фон Шамисо „Чудната история на Петер Шлемил“	2
4.	Романтизъм – рефлексия върху изкуството: Шлегел, Новалис, фрагменти. Колридж, „Biographia Literaria“. Лириката на романтизма: Уърдсуърт и Колридж „Лирически балади“, Дж. Г. Байрон, П. Б. Шели, Джон Кийтс, Виктор Юго	2
5.	От Романтизъм към Реализъм: Стендал „Червено и черно“. Реализъм: Оноре дьо Балзак, възгледи за ролята на романа, предговор и концепция на „Човешка комедия“, „Дядо Горио“, „Изгубени илюзии“, фантастичното в реализма: „Шагренова кожа“	2
6.	Английският роман на 19 век: Джейн Остин („Гордост и предразсъдъци“), сестрите Бронте, Ч. Дикенс („Оливър Туист“)	2
7.	Начала на модернизма: Гюстав Флобер, „Мадам Бовари“, „Възпитание на чувствата“, „Бувар и Пекюше“.	2
8.	Ранен модернизъм: символизъм и естетизъм. Бодлер и Е. А. По. Френските символисти (Верлен, Рембо, Маларме). Естетизъм vs. натурализъм: Оскар Уайлд, „Портретът на Дориан Грей“	2
9.	Романът на модернизма: теми, тенденции и експерименти.	2
10.	Франц Кафка – „Процесът“, „Преображението“, фрагменти и разкази	2
11.	Томас Ман – „Смърт във Венеция“, „Вълшебната планина“, „Доктор Фаустус“. Херман Хесе – „Степният вълк“, „Игра на стъклени перли“	2
12.	Вирджиния Улф – „Мисис Далауей“, „Към фара“. Джеймс Джойс – „Мъртвите“, „Портрет на художника като млад“, „Одисей“	2
13.	Романът на екзистенциализма: Албер Камю „Чужденецът“, Жан-Пол Сартр, „Погнусата“ и фигурата на Симон дьо Бовоар.	2

14.	Постмодернизъм: игра с традицията, факт и фикция. Борхес, „Вавилонската библиотека“, „Тайното чудо“. Джулиан Барнс, „Папагалът на Флобер“. Итало Калвино, „Ако пътник в зимна нощ“	1
15.	Светът като история и империя. Маргьорит Юрсенар, „Мемоарите на Адриан. Светът като палимсест. Лорънс Дърел, „Александрийски квартет“	1
16.	Светът като квартал. Елена Феранте, „Неаполитанският квартет“	1
17.	Светът като аномалия. Ерве Льо Телие, „Аномалията“. Светът като времеубежище. Георги Господинов, „Времеубежище“.	1

Конспект за изпит

№	Въпрос
1.	Въображаема световна литература. Гьоте „Фауст“. Примери, фигури и парадигми
2.	Франкенщайн и темата за изкуственото същество в литературата. Романът на романтизма: Мери Шели, „Франкенщайн“, Новалис „Учениците от Саиз“, „Хайнрих фон Офтердинген“; Е. Т. А. Хофман „Житейските възгледи на котарака Мур“, Виктор Юго
3.	Романтическа приказка: Братя Грим, Хофман „Малкият Цахес, наречен Цинобър“, „Златната делва“, „Пясъчният човек“, Автомати“, Аделберт фон Шамисо „Чудната история на Петер Шлемил“
4.	Романтизъм – рефлексия върху изкуството: Шлегел, Новалис, фрагменти. Колридж, „Biographia Literaria. Лириката на романтизма: Уърдсуърт и Колридж „Лирически балади“, Дж. Г. Байрон, П. Б. Шели, Джон Кийтс, Виктор Юго
5.	От Романтизъм към Реализъм: Стендал „Червено и черно“. Реализъм: Оноре дьо Балзак, възгледи за ролята на романа, предговор и концепция на „Човешка комедия“, „Дядо Горио“, „Изгубени илюзии“; фантастичното в реализма: „Шагренова кожа“
6.	Английският роман на 19 век: Джейн Остин („Гордост и предразсъдъци“), сестрите Бронте, Ч. Дикенс („Оливър Туист“)
7.	Начала на модернизма: Гюстав Флобер, „Мадам Бовари“, „Възпитание на чувствата“, „Бувар и Пекюше“.
8.	Ранен модернизъм: символизъм и естетизъм. Бодлер и Е. А. По. Френските символисти (Верлен, Рембо, Маларме). Естетизъм vs. натурализъм: Оскар Уайлд, „Портретът на Дориан Грей“
9.	Романът на модернизма: теми, тенденции и експерименти.
10.	Франц Кафка – „Процесът“, „Преображението“, фрагменти и разкази
11.	Томас Ман – „Смърт във Венеция“, „Вълшебната планина“, „Доктор Фаустус“. Херман Хесе – „Степният вълк“, „Игра на стъклени перли“

12.	Вирджиния Улф – „Мисис Далауей“, „Към фара“. Джеймс Джойс – „Мъртвите“, „Портрет на художника като млад“, „Одисей“
13.	Романът на екзистенциализма: Албер Камю „Чужденецът“, Жан-Пол Сартр, „Погнусата“ и фигурата на Симон дьо Бовоар.
14.	Постмодернизъм: игра с традицията, факт и фикция. Борхес, „Вавилонската библиотека“, „Тайното чудо“. Джулиан Барнс, „Папагалът на Флобер“. Итало Калвино, „Ако пътник в зимна нощ“
15.	Светът като история и империя. Маргьорит Юрсенар, „Мемоарите на Адриан. Светът като палимсест. Лорънс Дърел, „Александрийски квартет“
16.	Светът като квартал. Елена Феранте, „Неаполитанският квартет“
17.	Светът като аномалия. Ерве Льо Телие, „Аномалията“. Светът като времеубежище. Георги Господинов, „Времеубежище“.

Библиография

Романтизъм

- Байрон, Дж. *Дон Жуан*. Превод от английски Любен Любенов, под редакцията на Александър Шурбанов. София: Народна култура, 1986 (или следващи издания)
- Байрон, Дж. *Манфред*. Превод от английски Гео Милев. София: Народна култура, 1946 (или сл. изд.)
- Байрон, Джордж. *Странствованията на Чайлд Харолд*. Превод от английски Димитър Статков. София: Народна култура, 1958
- Кийтс, Джон. *Крила на феникс*. Превод от английски Ал. Бояджиев и др. София: Народна култура, 1985
- Колридж, С. *Поема за стария моряк*. – В: Цветан Стоянов. *Избрани преводи*. София: Народна култура, 1984, 61-102
- Новалис. *Учениците от Сауз*. Превод от немски Федя Филкова – в: сб. *Немски романтици*. София: Народна култура (Библ. „Световна класика”), 1980, 17-46
- Новалис. *Фрагменти*. – В: Паси, И. (съст.) *Естетика на немския романтизъм*. Превод от немски Харитина Добрева. София: Наука и изкуство, 1984, сс. 299-360
- Новалис. *Хайнрих фон Офтердинген*. Превод от немски Любомир Илиев. София: Народна култура, 1983
- Остин, Дж. *Абатството Нортенгър*. Превод от английски Силвия В. Ненкова. Шумен: „Славчо Николов и сие”, 1992
- Остин, Дж. *Разум и чувства*. Превод от английски Анна Елчинова. София: Мърлин пббликейшън, 1995 (или сл. изд.)
- Остин, Джейн. *Гордост и предразсъдъци*. Превод от английски Жени Божилова. София: Народна култура, 1980 (или сл. изд.)
- По, Е., „Поетическият принцип”, „Философия на композицията” – в: Илиев, Стоян (съст.). *Слово и символ*. София: Наука и изкуство, 1979, 37-72
- По, Едгар, „Гарванът”, „Камбаните”, „Кладенецът и махалото”, „Лигея”, „Сърцето-издайник”, „Златният бръмбар”, „Убийствата на улица Морг” – в: По, Е. А. *Избрани творби*. Превод от английски Борис Дамянов, Георги Михайлов. София: Народна култура (Библ. „Световна класика”), 1981
- Уърдзуърт, Уилям и Колридж, Самюъл. *Лирически балади и други стихотворения*. Превод от английски Ангел Игов. София: Алтера, 2010
- Уърдзуърт, У. *Стихотворения*. – В: Цветан Стоянов. *Избрани преводи*. София: Народна култура, 1984, 55-60
- Хайне, Хайнрих. *Избрани творби*. Превод от немски. София: Народна култура (библ. „Световна класика”), 1981
- Хофман, Е. Т. А.. *Житейските възгледи на котарака Мур*. Превод от немски Сашо Далов. София: Изд. на Отечествения фронт, 1973
- Хофман, Е. Т. А.. *Приказки*. Превод от немски Страшимир Джамджиев. София: Народна младеж, 1981
- Хофман, Е. Т. А.. *Пясъчният човек*. Превод от немски Недялка Попова - в: Е. Т. А. Хофман. *Избрани творби в два тома*. Т. 1. София: Народна култура, 1987, 295-332
- Хофман, Е. Т. А.. *Принцеса Брамбила*. Превод от немски Недялка Попова - в: Хофман. *Избрани творби*, т. 2, 285-417

Шамисо, Адалберт фон. *Чудната история на Петер Шлемил*. Превод от немски Елисавета Кузманова. – В: сб. *Немски романтици*. София: Народна култура (Библ. „Световна класика”), 1980, 221-272

Шели, Мери. *Франкеницайн или Новият Прометей*. Превод от английски Жечка Георгиева. София: Народна култура, 1981 (или сл. изд.)

Шели, П. *Защита на поезията*. Превод от английски Любка Сариева. – В: Сариева, Л. (съст.) *Въображение и свобода. Английски романтици за литературата и изкуството*. София: Наука и изкуство, 1982, 315-347

Шели, П. *Освободеният Прометей*. Превод от английски Цветан Стоянов. – В: Шели, П. Б. *Избрана лирика*, 1959

Шели, Пърси Биш. *Избрана лирика*. Превод от английски Цветан Стоянов, Илия Люцканов. София: Народна култура, 1959

Шлегел, Фридрих. *Фрагменти и Разговор за поезията*. – В: *Естетика на немския романтизъм*, 141-300

Юго, Виктор. *Парижката „Света Богородица”*. Превод от френски Лилия Сталева. София: Народна култура, 1960 (и сл. изд.)

Реализъм, символизъм

Балзак, О. *Изгубени илюзии*. Превод от френски Лилия Сталева. – В: Балзак, О. *Човешка комедия*. Т. 2, София: Народна култура (Библ. „Световна класика”), 1972 (и сл. изд.)

Балзак, Оноре дьо. *Дядо Горио*. Превод от френски Ерма Гечева. – В: Балзак, О. *Човешка комедия*. Т. 1, София: Народна култура (Библ. „Световна класика”), 1970 (и сл. изд.)

Бодлер, Шарл. *Цветя на злото. Малки поеми в проза*. Превод от френски Кирил Кадийски. София: Народна култура, 1984 (и др. изд.)

Бронте, Емили. *Брулени хълмове*. Превод от английски Асен Христофоров. София: Изд. на Отечествения фронт, 1957 (или сл. изд.)

Бронте, Шарлот. *Джейн Еър*. Превод от английски Христо Кънев. София: Нарона култура, 1959 (или сл. изд.)

Верлен, Пол. *Нежни бури*. Превод от френски Кирил Кадийски. София: Народна култура, 1984

Дикенс, Чарлз. *Големите надежди*. Превод от английски Невяна Розева. София: Народна младеж, 1960 (или сл. изд.)

Дикенс, Чарлз. *Дейвид Копрфилд*. Превод от английски Нели Доспевска. София: Народна младеж, 1986

Рембо, Артюр. *Пияният кораб*. Превод от френски Кирил Кадийски. София: Народна култура, 1987

Стендал. *Червено и черно: Хроника на XIX век*. Превод от френски Атанас Далчев. София: Народна култура, 1976 (и др. изд.)

Такъри, Уилям. *Панаир на суетата*. Превод от английски Нели Доспевска. София: Народна култура (Библ. „Световна класика”), 1976 (или сл. изд.)

Флобер, Г. *Мадам Бовари*. Превод от френски Константин Константинов. – В: Флобер, Г. *Избрани творби*. Т. 1, 1984

Флобер, Гюстав. *Изкушението на Св. Антоний*. Превод от френски Силвия Вагенцайн. – В: Флобер, Г. *Избрани творби*. Т. 3. София: Народна култура, 1984

Маларме, Стефан. *Следобедът на един фавън*. Превод от френски Кирил Кадийски. София: Народна култура, 1983

Стивънсън, Робърт. *Доктор Джекил и господин Хайд*. Превод от английски Евгения Паничерска-Камова. – В: Стивънсън, Р. *Островът на съкровищата. Доктор Джекил и господин Хайд*. София: Народна култура, 1975 (или др. изд.)

Стокър, Брам. *Дракула*. Превод от английски Слави Ганев. София: Deja Book, 2015

Конрад, Джоузеф. *Сърцето на мрака*. Превод от английски Григор Павлов. София: Народна младеж, 1971 (или сл. изд.)

Модернизъм

Бекет, С. *В Очакване на Годо*. Прев. от фр. Бояна Петрова. София: Фама, 2003.

Бекет, С. *Краят на играта*. Прев. от фр. Мария Коева. София: Фама, 2003.

Бекет, С. *Молой. Малоун умира. Неназовимото*. София: Фама, 2007.

Бекет, Самюъл. *Мърфи*. Прев. от англ. Биляна Тошева. София: Фама, 1995.

Бретон, А. *Два манифеста на сюрреализма*. София: ЛИК, 2000.

Бретон, А. *Надя*. Прев. от фр. Калин Николов. София: Парадокс, 1996.

Бретон, Андре. *Изгубени следи*. Прев. от фр. Никола Филипов. София: Аргес, 1992.

Брьотон, А. *По-скоро животът*. Прев. от фр. Иван Бориславов. София: Хемус, 2001.

Джойс, Дж. *Одисей*, прев. Иглика Василева, София, Изток-запад, 2011.

Джойс, Дж. *Одисей*, прев. Иглика Василева, София, Фама, 2004.

Дърел, Лорънс. *Александрийски квартет: Жюстин; Балтазар*. Прев. И. Василева, София: Хемус, 2000.

Дърел, Лорънс. *Александрийски квартет: Маунтолив; Клия*. Прев. И. Василева, София: Хемус, 2000.

Елиът, Т. С. *Т. С. Елиът*, съст. Вл. Левчев, прев. Цв. Стоянов, София: Народна Култура, 1991, с.35-41.

Елиът, Т. С. *Традиция и индивидуален талант*. Прев. от англ. Людмила Колечкова, Варна: Книгоиздателство "Георги Бакалов", 1980.

Елиът, Томас Сърнз, „Пустата земя”, прев. от англ. Георги Рупчев, в: сп. *Панорама*, бр. 3-4/93г., с. 139-148.

Ибсен, Хенрик. *Драми*. С.: Хемус груп, 2003.

Ибсен, Хенрик. *Пет драми*. С.: Хемус груп, 2010.

Йейтс, У. Б. *Кръвта и луната*. Прев. от англ. Вл. Трендафилов. София: Народна култура, 1990.

Йейтс, У. Б., „Символизъм и алегория” – в: *Народна култура*, 27, 3.VII.1987.

Йейтс, У. Б.: <http://litclub.bg/library/prev/yeats/index.html>

Йейтс, Уилям Бътлър, „Леда и лебеда”, прев. от англ. Александър Шурбанов – във: Велчев, П. (съст.). *Сто шедьоври на сонета*. София: Народна култура, 1978.

Камю, Албер. *Чужденецът*. Прев. Георги Попов. София: Труд, 2005.

Кафка, Ф. *Америка*. Прев. И. Илиева, София: НК, 1985.

Кафка, Ф. *Замъкът*. Прев. И. Илиева, София: НК, 1982.

Кафка, Ф. *Процесът*. Прев. Д. Стоевски, София: НК, 1980.

Кафка, Ф. *Роден съм да живея в самота. Избрани писма*. Прев. И. Илиева, София: НК, 1981.

Кафка, Франц. *Преображението. Разкази*. Прев. В. Константинов, София: НК, 1981.

Ман, Т. „Гьоте и Толстой. Фрагменти към проблемата за хуманността” (1925) – в: Томас Ман. *Литературна есеистика*. Т. II. София: Наука и изкуство, 1976, 62-166.

Ман, Томас. *Доктор Фаустус: Животът на немския композитор Адриан Леверкюн, разказан от един негов приятел*. Прев. Страшимир Джамджиев, предг. от Жана Н. Гълъбова, София: Народна култура, 1967 (1981).

Пирандело, Луиджи. *Избрани творби*, (вкл. *Новели за една година, Покойният Матиа Паскал, Шест лица търсят автор, Хенрих IV*). Прев. от итал. Светозар Златаров. София: Народна култура, 1975.

Плат, Силвия: http://liternet.bg/publish12/s_plat/index.html.

Плат, Силвия. *Стъкленият похлупак*. С.: Народна култура, 1981.

Пруст, М. *Аферата Льомоан*. Прев. Ю. Жилиев, София: Рата, 2010.

Пруст, М. *Жан Сантьой*. Прев. М. Георгиева, София: Стигмати, 2012.

Пруст, М. *Против Сент-Бьов и други есета*. Прев. Ю. Жилиев, София: Ерго, 2012.

Пруст, Марсел. *По следите на изгубеното време*. Т. 1 – 7. Прев. Лилия Сталева. София: НК, 1984 –

Стоянов, Цветан. *Избрани преводи*. София: Народна култура, 1984.

Стриндберг, Аугуст. *Избрани произведения*. Т. 2. С.: Хемус груп, 2002.

Уайлд, Оскар. *Портретът на Дориан Грей*. Превод от английски Красимира Тодорова. София: Народна култура, 1981 (или др. издания).

Улф, В. *Вълните*. Прев. И. Василева, София: УниСкорп, 2009.

Улф, В. *Годините*. Прев. И. Василева, София: УниСкорп, 2009.

Улф, В. *Към фара*. Прев. И. Василева, Плевен: ЕА, 2000.

Улф, В. *Мисис Далауей*. Прев. М. Неделчева, София: НК, 1989.

Улф, В. *Орландо. Роман философска биография в четири века*. Прев. М. Вачева, Велико Търново: Изд. център на Велико Търново, 1993.

Улф, В. *Собствена стая*. Прев. И. Василева, София: Хемус, 1999.

Улф, Вирджиния. *Госпожа Далауей*. Прев. М. Неделчева, София: Колибри, 2011.

Френска поезия (сб.). Подбрал и прев. от фр. П. Симов. София: Народна култура, 1978.

Хесе, Х. *Играта на стъклени перли*. Прев. Н. Попова, София: НК, 1980.

Хесе, Х. *Пътуване към Изтока*. Прев. Н. Попова, Л. Илиев, София: НК, 1990.

Хесе, Х. *Сидхарта. Индийска повест*. Прев. Л. Илиев, София: НК, 1981.

Хесе, Херман. *Степният вълк*. Прев. Н. Попова, Пловдив: Хр. Г. Данов, 1978, 1980.

Юрсенар, М. *Алексий, или Трактат за безплодната борба*. Прев. М. Георгиева, София: Пулсио, 2006.

Юрсенар, М. *Лабиринтът на света. Мемоари*. Т. 1 – 3. София: Стигмати, 2006 – 2007.

Юрсенар, М. *Пламъци: Поема в проза*. Прев. М. Георгиева, София: НК, 1986.

Юрсенар, Маргьорит. *Мемоарите на Адриан*. Прев. Н. Захариева, София: НК, 1983.

26. юни 2025 г.

Съставил: доц. д-р Камелия Спасова

Учебната програма е приета с протокол № 7 на ФС на ФСлФ от 8.07.2025 г.